

Tilkendegivelse**i****faglig voldgift:**

Lærernes Centralorganisation

(advokat Peter Breum)

mod

Finansministeriet, Personalestyrelsen

(kammeradvokaten ved advokat Niels Banke)

Mellem klager, Lærernes Centralorganisation (LC), og indklagede, Personalestyrelsen, er opstået uenighed om, hvorvidt undervisningsvejledning med fast træffetid giver ret til alderstidsreduktion i henhold til parternes organisationsaftale, jf. herved § 3, stk. 5, i organisationsaftalens bilag 1 (protokollat om arbejdstid mv. for lærere ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning), som trådte i kraft den 1. august 2009.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af Jens Dam og Helle Rasmussen, begge udpeget af klager, Carsten Holm og Sofie Plesner, begge udpeget af indklagede, samt som opmand højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen blev forhandlet den 4. oktober 2010, hvor LC var repræsenteret ved advokat Peter Breum og Personalestyrelsen ved advokat Niels Banke.

LC nedlagde påstand om, at Personalestyrelsen skal anerkende, at uddannelsesvejledning, hvor vejledning foregår sammen med kursisten/kursisterne, skal betragtes som undervisning, jf. parternes overenskomst (Arbejdstidsprotokollat) § 3, stk. 1, og dermed udløser aldersreduktion hos lærere, der er over 60 år, og som varetager denne funktion.

Personalestyrelsen nedlagde påstand om frifindelse.

Der blev afgivet forklaring af vidnerne Torben Thilsted, Jon Kowakczyk, Jens Elsinger, Mogens Esmarch, Claus Schreiner Andersen og Ulla Næsgaard, hvorpå sagen blev procederet.

Der blev ikke opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer. Afgørelsen blev herefter overladt til opmanden, som udtalte:

Regelgrundlaget

I bilag 1 (protokollat af 18. december 2008 om arbejdstid mv. for lærere ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning) til parternes organisationsaftale hedder det bl.a.:

”§ 3. Centertid

Centertid er betegnelsen for den tid, som ud over lærerens individuelle tid anvendes til udførelse af arbejdet som lærer, herunder undervisning, fælles forberedelse og samarbejde med andre, møder i pædagogisk råd, andre opgaver med tilknytning til undervisningen og VUC’ets øvrige virksomhed samt pauser.

Der kan lokalt træffes beslutning om ekstra tid til forberedelse, herunder til fælles forberedelse og efterbehandling af undervisningsforløb, der kræver særlig forberedelse.

Det kan f.eks. være på grund af kursisternes særlige forudsætninger og/eller undervisningens særlige karakter. Det kan være i forbindelse med undervisningsopgaver, der er meget forskellige fra tidligere undervisningsopgaver, samt opgaver hvor sociale, faglige eller materielle forhold gør sig gældende.

Cirkulærebemærkninger til § 3, stk. 1:

Undervisning foregår, når læreren skaber og fremmer processer, der øger kursistens kompetencer.

Ud over undervisning som holdundervisning og individuel undervisning, finder undervisning i princippet sted ved alle aktiviteter sammen med kursisten/kursisterne uanset organiseringen, eksempelvis:

1. *Gruppearbejde*
2. *Rådgivning/sparring/vejledning*
3. *Løbende evaluering*
4. *Målfastsættelser og evaluering*
5. *Kursistsamtaler*
6. *Ekskursioner/studierejser*

- 7. *Sociale og kulturelle arrangementer*
- 8. *Faglig vejledning af selvstuderende.*

Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang skabes sammenhæng i de enkelte læreprocesser. Behovet for nødvendige pauser for kursisterne fastlægges enten af ledelsen eller af de involverede lærere og kursister.

.....

Stk. 5. For lærere, der er fyldt 60 år, medregnes yderligere 21 minutter i arbejdstidsopgørelsen pr. times undervisning.

....

§ 4. Individuel tid

Individuel tid omfatter de funktioner, som til enhver tid knytter sig til lærerens individuelle forberedelse og efterbehandling af undervisningen og til den individuelle forberedelse og efterbehandling af mødevirksomhed. Desuden indgår den tid, læreren anvender, når kursister henvender sig uden for arbejdspladsen. Tiden anses for medgået hertil. Øvrig forberedelse finder sted i centertid, jf. § 3, stk. 1.

Cirkulærebemærkninger til § 4, stk. 1:

Den selvstændige løbende faglige ajourføring som læsning af faglitteratur og faglige tidsskrifter samt faglig orientering på internettet, samlinger og biblioteker finder sted i lærerens individuelle tid.

Stk. 2. For personale, der anvender en væsentlig del af arbejdstiden til andre opgaver end undervisning, f.eks. projektledelse/projektkoordination og bibliotek/mediatek, skal det lokalt aftales hvilke forberedelsesopgaver, der er indeholdt i den individuelle tid. Uddannelsesvejledning, IT-tilsyn, pædagogisk-administrative opgaver samt projektledelse/projektkoordination og bibliotek/mediatek mv. indgår i semesterplanen med det fulde timetal, men indregnes i årsopgørelsen med faktor 0,85.

....

§ 10. Uddannelsesvejledning

Til fordeling blandt de lærere, der varetager uddannelsesvejledningen ved centret, afsættes pr. kursusår en timepulje, der beregnes som 15,06 x 0,85, jf. § 4, stk. 2, svarende til 12,8 timer pr. årskursist (AVU).

Stk. 2. Timer til vejledning mv. ved FVU og ordblindeundervisning forhandles lokalt. Der kan endvidere indgås lokal aftale om timer til vejledning ved anden undervisning uden for området.

....

§ 14. Årsopgørelsen

Arbejdstiden beregnes ved sammentælling af tid til følgende:

Tid ifølge mødeplan (Centertid)

Individuel tid

Præsterede arbejdstimer herudover

Akkorder

Opgaverettelse

Tid til prøver

Tid til pædagogisk administrativ medhjælp/ inspektor

Uddannelsesvejledning

Afspadsering, herunder afvikling af frihedsopsparing

Timer efter særlig aftale

Ferie og feriefridage indregnes med 7,4 timer pr. dag for fuldtidsbeskæftigede.

Afholdte særlige feriedage indregnes med 6,8 time pr. dag for fuldtidsbeskæftigede.

Cirkulærebemærkninger til § 14, stk. 1:

Tid ifølge mødeplan indeholder bl.a. undervisning, pauser og andre pædagogisk-administrative opgaver.

I det omfang timer efter særlig aftale ikke er indeholdt i mødeplanen, indgår tiden hertil i årsopgørelsen. Timer efter særlig aftale kan f.eks. være:

Kombinationsbeskæftigelse

Tillids- og sikkerhedsrepræsentantarbejde

Fagkonsulenttimer

Arbejde rekvireret af Undervisningsministeriet som medlemmer af opgavekommissioner, som fagkonsulenter, (ud over den i forvejen fastlagte fordeling af arbejdstiden), som medlemmer af faglige udvalg, efteruddannelse, uddannelsesvejlederuddannelse mv., i det omfang tiden hertil ikke helt eller delvist vederlægges særskilt

Vikartimer

Faglig vejledning af selvstuderende

Forsøgs- og udviklingsarbejde.”

Parternes argumentation

LC har gjort gældende, at det følger af § 3, stk. 5, i protokollatet af 18. december 2008 om arbejdstid mv., at lærere, der er fyldt 60 år, har krav på aldersreduktion ved "undervisning". Begrebet "undervisning" omfatter i den forbindelse også uddannelsesvejledning. Dette kan bl.a. ses af, at der blandt de eksempler på undervisning, som er nævnt i bemærkningerne til § 3, stk. 1, er nævnt såvel "vejledning" som "kursistsamtaler". Det støttes endvidere af, at § 3 og § 4 – og bemærkningerne hertil – uden ændringer er blevet overført til parternes overenskomst fra den tidligere amtslige overenskomst. Der var mellem LC og Amtsrådsforeningen enighed om, at det udvidede undervisningsbegreb, som fremgår af § 3, også omfattede uddannelsesvejledning, hvilket er kommet klart til udtryk i bilag B til protokollat B vedrørende arbejdstidsaftalen indgået i 2005 mellem LC og Amtsrådsforeningen. Når man overtager en tekst fra en anden overenskomst, vil det være naturligt at forudsætte, at den praksis og historik, som denne byggede på, er gået med over, hvis andet ikke er tilkendegivet. Bilag B var begge parter bekendt, og da Personalestyrelsen ikke klart meldte ud, at man ikke kunne tilslutte sig den fortolkning, som fremgik af bilag B, så har LC været berettiget til at gå ud fra, at det udvidede undervisningsbegreb som hidtil også omfattede undervisningsvejledning. Personalestyrelsen har da også i den aftale vedrørende arbejdstid, som er indgået for lærere ved de frie grundskoler, accepteret, at det er undervisning, når den pågældende lærer forestår uddannelses- og erhvervsvejledning.

Personalestyrelsen har gjort gældende, at de af sagen omhandlede institutioner indtil kommunalreformens gennemførelse hørte under amterne. I forbindelse med opgavernes overførelse til Staten frasagde Personalestyrelsen sig amternes overenskomst, og der var derfor under forhandlingerne i 2008 tale om indgåelse af en helt ny overenskomst, som må vurderes ud fra sine egne forudsætninger. Undervisning er i bemærkningerne til § 3 defineret som det, der foregår, når læreren skaber og fremmer processer, der øger kursistens kompetencer. Når der som eksempler på undervisning nævnes rådgivning/vejledning og kursistsamtaler, tænkes således alene på aktiviteter af denne karakter, som foretages med henblik på at styrke kursistens faglige kompetencer. Undervisningsvejledning styrker ikke kompetencer i faglighed og er en proces, som foregår ved siden af undervisningen. En stor del heraf – nemlig optagelsessamtalerne – retter sig endvidere mod personer, som endnu ikke er kursister, og som måske aldrig bliver det. At undervisningsvejledning ikke er undervisning omfattet af § 3, støttes endvidere af § 4 om individuel tid, som i stk. 2, udtrykkeligt nævner uddannelsesvejledning, og af § 14 om årsopgørelsen af arbejdstiden, hvoraf fremgår, at uddannelsesvejledning indgår som en selvstændig post ved arbejdstidens opgørelse. Ordlyden af den overenskomst, som parterne indgik i 2008, afspejler således på ingen måde den forståelse, som klager har af aldersreduktions- og undervisningsbegrebet. Klager kan til støtte for sin opfattelse alene henvise til et tidligere eksisterende bilag til et amtsligt protokollat om det udvidede undervisningsbegreb, men dette bilag genfindes ikke i den overenskomst, som er blevet aftalt mellem parterne, og indholdet af bilaget må anses for fravalgt i det omfang, det ikke afspejles

i den nye overenskomsttekst. Det er endvidere uden betydning for sagens afgørelse, hvad der måtte gælde for lærere ved de frie grundskoler, idet parternes aftalegrundlag her er et helt andet.

Opmandens begrundelse og resultat

Efter cirkulærebemærkningerne til § 3, stk. 1, er der tale om undervisning, når læreren skaber og fremmer processer, der øger kursistens kompetencer. De eksempler på undervisningsaktiviteter, som herefter nævnes, herunder rådgivning/vejledning og kursistsamtaler, forstås på baggrund heraf mest nærliggende som omfattende aktiviteter af denne karakter, som indgår i et fagligt forløb sigtende på at øge kursistens kompetencer. Uddannelsesvejledning må antages primært at rette sig imod at afklare, hvilke uddannelses tiltag der passer bedst for den enkelte, og fremstår dermed som en aktivitet, som finder sted forud for eller ved siden af undervisningen. Dette taler for, at uddannelsesvejledning ikke er omfattet af det undervisningsbegreb, som der opereres med i § 3 om centertid, herunder i § 3, stk. 5, om aldersreduktion. Denne fortolkning understøttes endvidere af, at det i § 4, stk. 2, og § 14 synes forudsat, at den tid, som medgår til uddannelsesvejledning, ikke er omfattet af § 3 om centertid.

Det forhold, at uddannelsesvejledning i aftaleforholdet mellem LC og Amtsrådsforeningen er blevet anset som undervisning omfattet af "centertid", kan ikke i sig selv tillægges nogen fortolkningsmæssig betydning, da denne fortolkning beror på, at det i et særskilt bilag – som ikke er overført til aftalen mellem LC og Personalestyrelsen – er aftalt, at "*Ud over de i § 3 nævnte opgaver [min fremhævelse] medregnes den tid, som er planlagt til/anvendes til aktiviteter/rådgivning/vejledning sammen med kursisten/kursisterne i forbindelse med uddannelsesvejlederens træffetid*".

På den anførte baggrund finder jeg, at der ikke i parternes aftalegrundlag er basis for at anse undervisningsvejledning som udgørende undervisning, der udløser aldersreduktion hos lærere, der er over 60 år, og som varetager denne funktion.

En eventuel kendelse vil derfor falde ud til fordel for den af Personalestyrelsen nedlagte påstand om frifindelse.

Parterne tog denne tilkendegivelse til efterretning og var enige om, at sagen afsluttes ved, at tilkendegivelsen dem imellem tillægges virkning som en kendelse, og at hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmanden.

København, den 7. oktober 2010.

Lene Pagter Kristensen